

VERENIGING VAN VLAAMSE LETTERKUNDIGEN (vvl), opgericht te Antwerpen op 24 november 1907.

Aan de stichting van de vvl ging een aantal initiatieven vooraf zoals de oprichting in 1905 in Nederland van de Vereniging van Letterkundigen. Lode Baekelmans was het enige Vlaamse lid. Op de eerste jaarvergadering waren ook Karel van de Woestijne en Emmanuel de Bom uitgenodigd. Op 1 juni 1908 kwam te Scheveningen een Noord- en Zuidnederlandsch Verbond van Letterkundigen tot stand, doch het overleefde de oorlog niet.

Intussen was te Antwerpen de Vlaamsche Vereeniging van Letterkundigen opgericht. Voorzitter werd Prosper van Langendonck (1862-1920) (tot 1910) en daarna Victor A. dela Montagne (tot 1919). De vereniging bepleitte bij de regering de splitsing van de diensten van onderwijs, kunsten en wetenschappen, en van de Hogere Raad voor Volksopleiding en de Raad voor de Openbare bibliotheken. De vvl zocht toenadering tussen Noord en Zuid. Voor het overige beperkten de activiteiten zich tot het publiceren van speciale uitgaven over een welbepaalde auteur en culturele postzegels met Vlaamse schrijvers.

Tussen juni 1914 en maart 1921 lag de werking van

de vereniging stil. Na de wapenstilstand kon de vvl slechts moeizaam haar activiteiten hervatten ten gevolge van de kloof tussen activisten (activisme) en 'passivisten' (passivisme) die zich tijdens de oorlogsjaren had gevormd. Een groot deel van de geëngageerde letterkundige avant-garde, onder wie **Paul van Ostaijen** en **Achilles Mussche**, had zich immers bij het activisme aangesloten terwijl de oudere letterkundigen zich veelal anti-Duits en antiactivistisch opstelden. **August Vermeylen**, de eerste naoorlogse voorzitter was antiactivistisch. Leden als **Frank Lateur**, **Pol de Mont**, **De Bom**, **Baekelmans** en **Felix Timmermans** daarentegen profileerden zich eerder als proactivistisch. De activistischgezinde leden kregen in 1919 een brief waarin zij aangespoord werden ontslag te nemen om de vvl niet in opspraak te brengen. Aan de brief werd echter geen gevolg gegeven. Vermeylen diende daarop zijn ontslag als voorzitter in. Ten gevolge van de interne tegenstellingen en de veroordeling en internering van verscheidene leden van de vereniging, kwamen de activiteiten slechts zeer moeizaam op gang. Na veel aandringen werd Vermeylen in 1924 bereid bevonden het voorzitterschap opnieuw op zich te nemen (tot 1939). In 1929 nam de vvl het initiatief tot oprichting van de **Vereniging ter bevordering van het Vlaamse Boekwezen** (VBVB).

De vvl, die tijdens de bezetting niet had gefunctioneerd, werd onder de huidige naam als vereniging zonder winstoogmerk heropgericht op 13 augustus 1945 en hervatte de activiteiten. Van de 202 leden die in 1940 waren aangesloten bij de vvl werden 11 leden geschrapt wegens **collaboratie**.

In maart 1973 kwam het tot onenigheid toen bleek dat de vertegenwoordiging van gelovige en vrijzinnige auteurs in de raad van bestuur niet evenredig was. 43 vrijzinnige auteurs zegden hun lidmaatschap op. De meesten onder hen keerden na korte of langere tijd naar de vvl terug.

De voorzitters in de naoorlogse periode waren achtereenvolgens: **Maurice Roelants** (vanaf 1945), **Baekelmans** (1946-1957), **Mussche** (1957-1968), **Marcel Coole** (1968-1971), **Jan Vercammen** (1971-1972), **Hubert Lampo** (1972-1973), **B.F. van Vlierden** (**Bernard Kemp**) (1973-1981), **Henri-Floris Jespers** (1981-1988), **Emiel Willekens** (1990-1994) en **Fernand Bonneure** (vanaf 1995).

Sinds haar oprichting zette de vvl als pluralistische vereniging zich in voor auteursbelangen (bepleiten van een vaste boekenprijs), het statuut van schrijver, het fonds van de letterkundigen en de uitkering van een leenvergoeding voor auteurs. In de jaren 1990 sprak de vvl haar ongerustheid uit over de toen heersende tendens om in het hoger onderwijs het gebruik van vreemde talen sterk te stimuleren. De vereniging was van oordeel dat iedere Vlaming zijn einddiploma moet kunnen behalen.

Bij de 90ste verjaardag (1997) werd *Van alle stijlen*

thuis gepubliceerd, een bloemlezing samengesteld door secretaris Tony Rombouts en waaraan 133 leden meewerkten. De VVL is lid van de Federatie van Europese Schrijversverenigingen en staat in nauw contact met VVL-Nederland, de Association des Ecrivains belges de langue française, de VBVB, de Société des Auteurs belges-Belgische Auteursmaatschappij, PEN-centrum Vlaanderen, de Vereniging Schrijvers voor de Jeugd, de Vereniging van Toneelauteurs en DIAPASON, de vereniging van vertalers.

Wie twee publicaties, opvoeringen, uitzendingen op zijn/haar naam heeft, kan lid worden van de VVL. De leden ontvangen vier keer per jaar het tijdschrift *Mededelingen*.

LITERATUUR: J. van Baelen, *De vereniging van Vlaamse Letterkundigen, de overheid en de uitgever sinds 1970*, z.j.; – E. Willekens en B. Decorte, *Schrijvenderwijs: vijfenzeventig jaar vereniging van Vlaamse Letterkundigen, 1907-1982*, 1982.

JAN VERCAMMEN* EN FERNAND BONNEURE